

det Embede baade ifølge Alder, Examen og Vidnesbyrd; det er kun det, jeg vil gjøre gjældende, at dette ikke altid er blevet fulgt. Den høitærede Minister kom dernæst med en Ytring, hvori han fik Medhold af det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds (Sagb), hvilket jo i det Hele ikke er saa underligt. Den høitærede Minister gjorde gjældende, at Embedsmænd ere pligtige til, naar de ønske en Forandring i deres Embeds-anliggender, da kun at andrage derom igennem deres Foresatte. Der er af de foregaaende Talere ikke berørt, hvad der egentlig efter mit Syn er Grundlovens Mening i denne Henseende. Grundloven har i sin § 56 bestemt taget et Forbehold for Embedsmændene, idet den siger, at Embedsmænd, som vælges til Rigsdagen, behøve ikke Regjeringens Tillæselse til at modtage Valget. Naar Grundloven har taget det Forbehold overfor Embedsmænd, at de ikke behøve at spørge Regjeringen eller deres Foresatte, om de maa modtage Valg til Rigsdagen, skulde man saa tro, at det kunde gennemføres, at Embedsmændene, naar de ville spørge Rigsdagen om en Ting, ere forpligtede til ikke direkte at spørge Rigsdagen om det, de finde for godt, men absolut skulle gjøre det igennem deres Foresatte. Det er for mig en besynderlig Logik, dersom det virkelig skulde gennemføres. Jeg tror ikke, at Grundlovens Aand og Mening stemmer med den Paastand, som den høitærede Minister og hans ærede Meningsfælle, det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds, bestemt gjorde gjældende, at det skulle Embedsmændene gjøre, det er deres Pligt. Det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds vilde minde os om Grundlovens Bud, at Kirkens Forfatning ordnes ved Lov, men hvad er det Andet, som de Præster have sigtet til, end at de ville have Kirkens Forfatning ordnet ved Lov? Hvem Andre er berettiget til at give Lov her i Danmark end den høitærede Regjering og den danske Rigsdag? Det er derfor til dem, man skal henvende sig, naar man vil have Noget ordnet ved Lov, og det er kun ad Lovens Vej de have bedet om at faae nogen Forandring i Kirkens Forfatning og de kirkelige Love. Maaske det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds holder mere af den høitærede Ministers Maade at ordne Sagerne paa ved Nafer og Trettesættelser. Det er Noget, som vist ikke vil finde tilbørlig Anklang i det danske Folk. Jeg tror her, at vi med fuld Føie kunne billige den Forespørgsel, som er kommen frem, og ligeledes den Dagsorden, som er foreslaaet. Det gjælder derved kun om at værne fra Rigsdagens Side om den Grundlovsret, som danske Statsborgere og Embedsmænd maa have til at gjøre Forespørgsler til Rigsdagen og Regjeringen om at faae de Sager ordnede, som ligge dem paa Sinde. Med disse Par Ord skal jeg tillade mig at anbefale Dagsordenen.

Rosen: Jeg vil kun tillade mig et Par Ord i Anledning af den foreslaaede Dagsorden, uden i nogen Henseende at komme ind paa den ofte omtalte Adresses Indhold. Efter min Overbevisning — og det er i Grunden ikke bestridt af en eneste, ialtfald har jeg ikke hørt det bestridt af en eneste af de hidtidige Talere — er Ministeren fuldstændig berettiget til at tilkjendegive de ham underordnede Embedsmænd, hvortil man sikkert vil regne Præster i Forhold til Ministeren for Kirkevesenet, at han ikke finder et Skridt, de have gjort, rigtigt. Det er ikke saaledes, som af flere af de ærede Talere yttret, at Ministeren har ved denne Tilkjendegivelse villet undertrykke de Naagjældendes Ytringsfrihed. Den høitærede Minister har ikke udtalt sig i denne Skrivelse om selve Afkømsødet, eller hvad der er foresat, men om det formelle Skridt, der er gjort af Embedsmænd i Folketirken, at de have henvendt sig til Rigsdagen, til Folketinget, uden at gaa den Vej, som enhver Embedsmænd bør gaa i Anliggender, som vedkomme hans Embede (Afbrydelse), jo, hans Embedsførelse og hans Embede. Saaledes har jeg ialtfald opfattet den høitærede Ministers Skrivelse. Den har ikke været nogen Tilkjendegivelse om, at disse Præster ikke maatte udtale deres Ansuelser om de Ting, om de Anliggender, hvorom de have yttret sig; men den gaar ud paa, at de have andraget til Folketinget, uden at henvende sig til deres Foresatte i saadanne Anliggender, som vedkomme deres Embede og deres Embedsgjerning. Jeg agter derfor, fordi jeg ikke tror, at det er berettiget, at Folketinget udtaler en Misbilligelse, naar den høitærede Minister foretager en Handling, hvortil han er berettiget, og hvortil han efter sin Overbevisning har været forpligtet, at stemme mod den foreslaaede Dagsorden.

Sagb: Jeg skal kun i Anledning af de Bemærkninger, som nys kom fra det ærede Medlem for Skive (Chr. Jensen) gjøre opmærksom paa, at naar Grundloven har fastsat, at Kirkens Forfatning skal ordnes ved Lov, og naar han mente, at Afkømsadressen gik ud paa en saadan Ordning af Kirkens Forfatning, tror jeg rigtignok, at han har en ganske eiendommelig Opfattelse af, hvad der er Grundlovens Mening i dette Tilfælde. Den Ordning, som Grundloven tilsigter i sin § 75, gaar jo netop ud paa at forvandle Kirken fra en Statskirke til en virkelig Folkekirke ved, at den faaer sin egen Repræsentation og sine egne Ordre, hvorigennem den selv kan værne om sine Interesser, navnlig sine religiøse Interesser. Naar dette er fæst, haaber jeg, at vi ville blive fri for at faae disse Spørgsmaal forhandlede i den danske Rigsdag, og det er det, som jeg ønsker. Jeg anser ikke Rigsdagen for at være det Forum, hvor disse Forhandlinger høre hjemme. Derfor